

Täysistunto

Tiistai 11.10.2016 klo 13.59—18.47

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi maataloille vuosina 2016 ja 2017 myönnettävistä valtiontakauksista sekä laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 25 §:n ja maaseutuelinkeinojen rahoituslain muuttamisesta annetun lain voimaannpanosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 180/2016 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu

17.03 **Esko Kiviranta kesk:** Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä oleva hallituksen esitys on maatalouden budjettiriihessä sovitun kriisipaketin osanen. Tällä esityksellä on tarkoitus saada helpotusta kaikkein pahimmassa rahoituskriisissä olevien tilojen ongelmiin, ja näitä tiloja on arvioitu olevan noin 3 000. Ministeri Tiilikaisen nimittämä maatalojen rahoitusryhmä esitti jo toukokuun lopussa 70 prosentin valtiontakauksen myöntämistä 230 miljoonan euron maksuvalmiusluotoille, jotka myönnettäisiin pankkien varoista. 30 prosenttia täytyisi siis olla ihan omaa vakuutta tämän valtiontakauksen lisäksi, ja tämä valtiontakaus rahoitettaisiin Maatilatalouden kehittämisrahastosta. Järjestely koskisi tilapäisissä taloudellisissa vaikeuksissa olevia maatalousyrittäjiä, joilla on kuitenkin edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Luoton enimmäismäärä yrittäjää kohden ei olisi suuren suuri, se olisi 110 000 euroa, josta valtiontakauksen saisi 70 prosenttia eli 77 000 euroa. Moni viljelijä on myös käyttänyt korkotukia valtionlainojen kaikki viisi lyhennysvapaavuotta sekä valtionlainojen viisi korkovapaavuotta. Tarkoitus on nostaa näiden enimmäismäärä tuosta viidestä kahdeksaan, mikä myös on rahoitusvaikeuksissa oleville tiloille hyvin tervehdus uudistus.

17.05 **Lasse Hautala kesk:** Arvoisa herra puhemies! Me kaikki tiedämme, että maatalous on suurissa kannattavuusongelmissa. Kuluneen vuoden aikana maataloutta on käsitelty tässäkin salissa hyvin laajasti, muun muassa opposition välikysymyksen kautta, ja maatalouden pelastusoperaatioilla tuntuu olevan tässä salissa varsin vankkumaton tuki.

Nyt hallitus on tehnyt kriisipakettiehdotuksen, josta yksi osa on tämä valtiontakauksien myöntäminen. Meillä on arvioitu, että on noin 2 000—3 000 maatilaa, jotka ovat maksuvalmiusongelmissa, ja toivotaan, että tästä saadaan myöskin sitten pelastusta siihen tilanteeseen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2016 vp

Lisäksi tässä lakiehdotuksessa ehdotetaan muutettavaksi sekä korkotuki- että valtionlainojen lyhennyksien lykkäämistä siten, että tulisi lyhennysten lykkäyksiin lisävuosia ja samoin myöskin sitten korkovapaita vuosia.

Maatalouden osalla tosiaan on markkinahäiriö, joka pitkälti johtuu Venäjän asettamien vastapakotteitten vaikutuksista Suomen vientiin, erityisesti maidon vientiin, mutta myöskin sitten näistä vastapakotteista on aiheutunut tilanne läntisessä Euroopassa, joka on aiheuttanut monien tuoteryhmien osalta ylituotannon ja siten estänyt tuottajahintojen nousun. Siksi on tärkeää, että tehdään kriisipaketti, jolla sitten pyritään tätä tilannetta korjaamaan. Toivotaan, että tämä lakiehdotus saadaan mahdollisimman nopeasti käyttöön.

17.07 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Niin kuin edustaja Hautala tuossa edellä totesi, oppositio todellakin kristillisdemokraattien johdolla teki välikysymyksen viime keväänä tästä maatalouden tilanteesta ja siitä, millä tavalla hallitus pystyy vastaamaan siihen. On totta, että nämä syyt, jotka ovat aiheuttaneet maatalouden kriisiytymisen, eivät sinällänsä ole hallituksen syytä. Sieltä taustalta löytyvät nämä pakotteet, sieltä löytyy tuottajahintojen pidempiaikainen lasku, sieltä löytyy maitokiintiöiden purkaminen — kaikki nämä yhdessä ovat aiheuttaneet sen, että erityisesti juuri maitotilat ovat olleet niitä, jotka ovat kärsineet.

Tuolla Itä-Suomessa kotiseudullani kyllä se on hälyttävää, kun siellä on jouduttu kolmessa kunnassa jakamaan ruokakupongeja maatalousyrittäjille, koska tilanne on mennyt niin kriisiytyneeksi, ja Savon Voima kertoi viime kesänä, että noin kymmenkunta tilaa on joutunut siihen tilanteeseen, että sähköt on jouduttu maksamattomien laskujen takia katkaisemaan, ja siinä mielessä täytyy sanoa, että tämä oli se vihonviimeinen hetki tulla sitten apuun näitten viljelijöitten kohdalla.

On tärkeätä, että sekä näitä maksuvapaita vuosia saadaan lisää että myöskin sitten valtiontakauksen määrä lisääntyy. Totta kai tämmöisessä tilanteessa täytyy sitten myös pohdita sitä pidemmän aikavälin ratkaisua, mutta ehdottomasti kriisipaketti on tarpeellinen, ja toivotaan vain, että tämä ei osalla tiloista nyt tule jo liian myöhään.

17.09 Thomas Blomqvist r: Arvoisa puhemies! Minustakin tämä on hyvä ehdotus. Tosin se tietysti auttaa ainoastaan rajoitettua osaa viljelijöistä, ja sekin apu on aika pieni, mutta kuitenkin tulee todella tarpeeseen. Minäkin toivon, aivan kuten edustaja Hautala tässä, että myös tämä saadaan käsittelyyn nopeasti, jotta tämä apu sitten aikanaan heille, jotka ovat oikeutettuja, tulee mahdollisimman nopeasti.

Herr talman! Jag skulle också ha velat framföra en sådan synpunkt att också landskapet Åland borde kunna komma i fråga. Också där lider jordbruket av lönsamhetsproblem, och på Åland kunde till exempel Jordbruksbyrån ta den roll som NTM-centralerna har här på fastlandet.

Arvoisa puhemies! Lopuksi. Tämä kriisipaketti on hyvä asia. Todellakin, maataloudella on tällä hetkellä todella suuria taloudellisia vaikeuksia, ongelmia. Tämä ei tule riittämään, mutta tämä on tietysti hyvä alku.

17.10 Lasse Hautala kesk: Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Essayah tuossa äsken totesi näistä maitokiintiön puruista, niin haluan tässä yhteydessä muistuttaa siitä, että Euroo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 98/2016 vp

pan unionissa maitokiintiöjärjestelmästä luopuminen linjattiin jo noin 10 vuotta sitten. Euroopan unioni näki tämän tilanteen myöskin maidontuotannon osalta jo tässä, mihin tämä on menossa, ja oli valitettavaa, että EU ei perunut tätä linjausta vaan antoi sen tapahtua. Tämä on lisännyt sitä markkinahäiriötilannetta Euroopassa, elikkä esimerkiksi Irlanti on lisännyt tämän vuoden tammi—maaliskuun välisenä aikana maidontuotantoa 34 prosenttia ja monissa muissa Keski-Euroopan maissa maidontuotannon lisääntyminen on ollut noin 10 prosentin luokkaa, eli niiden maidontuotannon lisäys maakohtaisesti on ollut jopa suurempi kuin Suomen koko maidontuotanto. Tämä on painanut maidon hintaa Euroopassa todella alhaiselle tasolle. Monissa unionin jäsenmaissa maidon litrahinta tällä hetkellä on 20—25 sentin luokkaa. Onneksi Suomessa meijerit ovat kyenneet maksamaan vielä noin 35—40 sentin litrahintaa. Mutta sen johdosta: kuten huomaamme, Euroopan unionin toimenpiteet maatalouden kriisin helpottamiseksi ovat olleet varsin rajallisia, ja siksi on äärimmäisen tärkeää, että me myöskin kotimaisilla toimenpiteillä tätä olemme helpottamassa.

17.12 **Sari Essayah kd:** Arvoisa puhemies! Tuossa edustaja Hautalan kanssa justiin muisteltiin, miten se meni, ja aivan oikein edustaja Hautala täällä totesi, että nämä linjaukset tehtiin kyllä jo hyvissä ajoin, mutta muistan, että oman meppikauteni aikana se lopullinen päätös aiheesta tehtiin, ja kyllä suomalaiset mepit siellä aika lailla yhtenä rintamana olivat vastustamassa ja kertomassa ne huolet, mitä tämä kiintiöitten poistaminen tarkoittaa sitten todellisuudessa. Aivan niin kuin edustaja Hautala toi esille, siellä on maita, Irlanti ja Ranska esimerkiksi, jotka ovat tässä tilanteessa pystyneet lisäämään sitä maidontuotantoa. Toki niissäkin maissa on tyytymättömiä tuottajia. Siinä mielessä on tietysti monien ikävien yhteensattumien summa, että sitten vielä tämä pakoteasia sattui tähän samaan sumaan, kun nämä kiintiöitten poistamiset alkoivat toden teolla näkyä siinä markkinatilanteessa. Siinä mielessä kyllä olisi tietenkin toivonut, että EU:n puoleltakin olisi ollut vähän suurempi se kädenojennus sitten tässä tilanteessa juuri näille viljelijöille ja tuottajille, jotka tästä pakotetilanteesta ovat joutuneet erityisesti kärsimään.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.